

jegov naslednik. Za prag do konservativnega ministerstva utegne dober biti. Proračun za drugo leto kaže stroškov 403,440.000 dohodkov pa 362,700,000 fl., tedaj bo zmanjkalo zopet 30,700,000 gld.; nov dokaz, da liberalci nikoli brez dolgog gospodariti ne vedo. Kdo bi jim še dalje zaupal? — Graška obrtniška zbornica je državni zbor prositi sklenila, naj bi se železnica iz Celja v Drauburg po navadnem načinu stavila, a ne z bolj ozkimi kolovoznimi. — Južne železnice laški delež se bo odcepil od avstrijske proge. Dobro! — Ogerski minister Tisza je našim ustavovernim ministrom odpovedal colninsko in trgovinsko nagodbo; če se v leta dnevih nova ne naredi, bodo Magjari svoje meje zaprli in colnino od blaga pobirali.

Vnanje države. Rusi nabirajo na naši galški meji strahovito številne vojne čete, vojne oprave in streljiva. Kaj pomeni to? Angleški in nemški listi trdijo, da bodo posedli polovico naše Galicije, mi pa vzeli Hercegovino, Bosno in Srbijo?? Na Pruskem še vedno in čedalje bolj ostro preganjajo Katoličane. Sicer pa tamošnji liberalci gospodarijo, kakor drugod — slabo. Na leto bo Pruska morala 50 milijonov na posodo vzeti, če bo hotela vse stroške pokriti. Francoske milijarde so že proč. Francozi bi sedaj najrajši nad Angleže planili, ako se nebi Prusa bali. Angleži so namreč za 100 milijonov frankov, koje se egipčanskemu vice-kralju kot delež izplačali, spravili v svojo odlast preimenitni sneški kanal, katerega je francoz Lesseps večidel s francoskim denarjem izkopati dal. Tudi namerjavajo Angleži ves Egipt Turkom vzeti. Karlisti so dobili zopet mnogo novih kanonov in streljiva.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Do pričakovane bitke med Turki in Kristijani v Hercegovini še ni prišlo, a priprave so vse dognane. Turški general Rauf paša je zbral pri Goranskem najboljših vojakov, kojih je le dobiti zamogel. Zbranih ima kakih 12.000 mož s 24 kanoni. Vendar tudi Kristijani se zbirajo. Vodje Peko Pavljetič, Stošica in Ljubibratič stojijo blizu Turkov s 9000 vstaši in za njimi na bližnji črnogorski meji na poljani Grahovskeje je utaborjenih 6000 Črnogorcev z 12 kanoni, pripravljenih vsak trenutek udariti na Turke, sobratom na pomoč. Sploh pa se pričakuje, da bo črnogorski knez sam prisiljen, Turkom vojsko napovedati, ker si drugače pomagati ne more. V itak siromašno deželico je pribežalo više 15.000 ubežnikov. Sila je velika; najbolj pomanjkuje zimske obleke. V Bosni razbijajo Turki neusmiljeno; celi regimenti pustošijo deželo, požigajo hiše, ropajo in umarjajo ljudi. — Srbski vojni minister pripravlja marljivo vojnih priprav, med tem ko se knez za vladarstvo malo briga. Bolgari so se vzdignili zoper Turke, so pa bile pri Slivnem in Plodinu krvavo pobiti; Turki hudo divjajo. Rusi so začeli turške Kristi-

jane zdatno podpirati; marljivo za nje pobirajo po vseh mestih, v cerkvah, pri veselicah, v kavarnah, itd. Ruski car je poslal kneza Vasilčikova v Črnogoro z zdravilskim orodjem, da uredi postrežbo ranjencev in zbolelih boriteljev za krst častni in svobodo zlato.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XVII.

Vrh sv. stopnic je kapela — *santo sanctorum* — svetišče svetnikov; skozi trojna okna, prepeta z železnimi križi, se vidi v njo. Bila je nekdanj papeževa kapela, in je edini ostanek od prvega lateranskega poslopja. Od kod pa je dobila ime? Papež Leon III. so cele zaboje ostankov od svetnikov in svetnic božjih semkaj spravili in z unim napisom zaznamnali. Tukaj počiva neštevilno svetinj; le nektere hočem omeniti: truplo sv. Dijodora duhovnika, Marijana dijakona; potem glave sv. Anastazije, Neže, Barbare, Eufemije, Praksede itd.; na levi strani v kapeli je z zakrivalom pokrit kos klopi, na kateri je Kristus pri zadnji večerji sedel.

Pred vsem se pa tukaj z največjo pobožnostjo časti čudodelna slika Zveličarjeva, ki je navadno zakrita. Sporočuje se, da je na Marijino željo po Gospodovem vnebohodu sv. Lukež delo začel; komaj pa je napravil obris, že je bila slika od nevidnih rok čudovito dovršena. Slika je nekdanj bila v Carigradu. Ob času preganjanja sv. podob in slik pod cesarjem Leonom jo je vzel sv. patrijarh German, naj bi ne prišla oskrunjevalcem v roke, in prepričan, da bo Zveličar za svojo sliko sam skrbel, gre in jo položi na morje. Valovi so jo prinesli do rimskega brodovja, papež sv. Gregor II., kteremu je bila ta dogodba razodeta, jo je v slovesni procesiji potem prenesel v rimsko mesto. Podoba je slikana na les; v 12. stoletju je bila prevlečena s pajčolanom, na katerega je ponarejena znotranja slika, in tako še se najde današnji den. V velikih tiskah in nadlogah Rimljani sliko v procesiji po mestu nosijo, da bi si rešenja od Boga sprosili. Pod sedanjim papežem so jo l. 1863. slovesno prenesli do Maria Maggiore; slednjokrat je bila za počastenje v lateranski baziliki izpostavljena l. 1871., da bi verni od Boga pomoči sprosili za vjetega sv. Očeta. Odgrnjenje in zagrnjenje slike se godi s posebnimi pobožnimi obredi. Kedar je slika odkrita, smejo v kapelo vstopiti samo možki, ženske nikoli. Papež sami tukaj sv. mešo služijo.

Od Laterana se podamo skoz prostranski dreved, ki zdaj laškim vojakom služi za vežbanje (prej so se tu zbirali pobožni verniki, kedar so sv. Oče iz mostovža lateranske bazilike apostolski blagoslov delili) proti cerkvi sv. Križa Jeruzalemskega. — S. Cruce in Gerusalemme.

Silno lični vrtovi na levem, polni južnega kinča, so nas gredoče s svojo spomladansko krasoto kratkočasili. Za kakih 10 minut smo bili na mestu. Tam, kjer zdaj bazilika sv. križa stoji, so se nekdanj najstrašnejše grozovitosti in najgrše nesramnosti godile. Sedaj pa se časti sv. križ, ki je s svojo močjo odpodil temo in slepoto paganskega življenja in na tistem mestu vzbudil dela kristijanskih čednosti.

Že l. 433. so škofi tukaj zborovali. Sedanjo obliko je cerkev dobila od Benedikta XIV. l. 1743. Ima 3 ladje.

Na levisi iz cerkve se pride po stopnicah v spodnji del, kjer na pravo od žagreda stoji kapelica sv. Helene, od ktere je dobila ime vsa cerkev. Dveri iz železnih šib jo zaklepljejo. Tukaj človek stoji na Golgoti, čeravno je v Rimu. Kako to? Presrečna cesarica, sv. Helena, ki je Kristusov križ globoko v zemljo zakopan našla, ga je sem prenesla, naj bi nikoli ne prišel v roke nekristijanskih oskrunjevalcev. Še več! Veliko zemlje, namočene s krvjo božjega Sina, je dala na Kalvariji nakopati in sem spraviti, in nad njo je potem to kapelo postavila, tako, da so s prstjo iz Kalvarije postlana vsa tla. Od tod ima bazilika ime — Jeruzalemska. Kapelini altar kinči zala podoba sv. Helene. Med drugimi svetinjami je tukaj shranjen košček gobe, katero so rabelji v jesih in žolč namočili in Zveličarju na križu višočemu piti ponudili, in delček jegovega sv. oblčila. Ženske smejo samo 20. marca v znotranjo kapelo, kedar je obletnica jenega blagoslovljenja.

Na desno naprej se pride po ozkih stopnicah v drugo kapelico, ki je naravnost vrh kapele sv. Helene, in je najčastljiveše mesto cele bazilike.

Kedar smo vstopili v kapelo, je pred vsem menih, ki nas je spremljal, sveče prižgal na altarju, in potem po vrsti sv. ostanke kazal, razlagal in za poljub podajal. Sledeče smo videli: 1. Košček od jaslje, in od stebra, na ktere ga je bil Zveličar pri bičevanju privezan, in kos kamna od sv. groba iz Jeruzalema; 1. prst sv. apostola Tomaža, ki ga je položil v Gospodovo odprto stran; 3 dva trna od Jezusove krone; 4 eden pravi žrebelj, s katerim je bil Sin božji na križ pribit; 5. napis, ki ga je Pilat na križ nateknil; 6 tri lepe kose drevesa sv. križa. Po poljubljenju sv. križa se ž njim podeli sv. blagoslov. Na altarju po širini leži celo poprekšno brvno križa desnega razbojnika. Še več svetinj iz sv. dežele in svetnikov je shranjenih v glazovnatih omari na desni strani altarja.

Omenimo še, da je žrebelj, ki je bil pomočen s presv. Reš. krvjo, v hranilnici tako položen, da ga verni zamorejo poljubiti, in ako se komu hoče, z moleki dotekniti; tudi se v žagredu dobijo za 1 frank ponarejeni, pravemu celo podobni, ki so bili pravega doteknjeni. V tukajšnjem samostanu narejajo jagneta iz voska — Agnus Dei — ktere sv. Oče sami blagoslovijo in se potem po svetu razpošiljajo. (Nastavek prih.)

Smešničar 20. France, veš, kaj ti hočem povedati? „No, kaj pa imaš, Boštjan?“ Povem ti in te resno svarim, ne pajdaši se več z Brkovim Mihalom, on je „lump“ in tat! „Ni mogoče!“ Res, jaz ga dobro poznam od malih nog; obadva sva iz ene fare in tam so sami tatovi doma!

Pismo odbora za pribegle iz Hercegovine in Bosne v Ljubljani.

Velečestiti gospod urednik! Veselje, kakor še nikdar, občutili smo, ko ste nam poslali od čitateljev Vašega cenjenega lista nabrani znesek. Iznenadila nas je posebno iz Vašega kraja, taká svota, ker nam je znano, da je tudi pri Vas mnogo sovražnikov naših in prijateljev turških. Posebno nas je pa veselilo sprejeti darove iz prijazne nam Štajerske, kjer mejašite tako blizo nam na sovražne Nemce, kjer pritiska še hujske nemška liberalna stranka; sprejeti dokaz, kako ste vneti za naše brate.

Izrecite tedaj vsem najsrčnejšo zahvalo za veliki dar, naj Bog vsem poplati tisočero.

Priposlano svoto bodemo pa obrnili, kar boče najbolj mogoče, da več pomagamo gotovo nam ubogim bratom.

Za odbor:

J. N. Horak, predsednik.

V Ljubljani 23. nov. 1875.

Razne stvari.

Milodari za hercegovinske in bosenske rodbinej.

Č. g. St Pernansl, župnik v Kamci 2 fl. Čč. gg. J. Sever, župnik v Podgorji 2 fl., A. Jazbec v Staremtrgu 1 fl., dr. Jož. Šuc, mestni župnik v Slov. Gradu 1 fl. in Franc Praprotnik, učitelj v Selnici 1 fl. Odposlali smo 50 fl. Ostalo je 12 fl. 55 kr. Tedaj imamo zopet skupaj 18 fl. 55 kr.

(O Brandstetter-Seidlnovi) nezgodi se različno govori. Pravijo, da se je Brandstetter obstrelil s pištolo, nabito z vodo in rokovičnimi cunjami, da je ponarejenih menjic pod imenom jegove umrle žene Roze 70.000 fl., potem drugih 70.000 fl. pod imenom g. Seidla. Ta je baje podpisal samo za 10.000 fl. nekateri trdijo za 24.000 fl. Ko so mu pa prezentirali menjice za 70.000 fl. in mu je Fricc tudi o svojej goljufiji neki pisal, je g. Seidl Fricceta oবাদil pri državnem pravdniku v Celju. Tako se na žalost vseh nemčurjev in veselje Slovencev lasata in pulita, ravsata in kavsata in popolnem uničujeta ta 2 nemčurska zveličarja sama drug drugega. Radovedni smo, kedaj bo g. Seidl odložil svojih 15 služeb in dotične račune položil? Ves dolg Brandstetterjev znaša neki blizo 800.000 fl. „Slov. Narod“ poroča iz Dunaja, da so g. Seidlu diete ali dnevno (10 fl.) zaprli.

(Slov. Gospodarja) 48. številka bila je zaradi nekega dopisa iz Maribora zasežena. Izpustivši dopis smo dotično položili drugič natisnili.

(V Stanetincih) pri Ljutomeru je pogorel Fr. Vras u hišni hram in gospodarsko poslopje s vsemi pridelki in gleštanjem. Zavarovan bil je za 400 fl.